

СТАРМАЛИ

ГОДИНА VII.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 1 ф. — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Стабло и лист.

Знате л' шта су српске школе?
То је стабло наше горе.

На том стаблу пишу слова:
„Чувајте ме од ветрова!“

Ветрови се захукали.
А ми духом малаксали.

Опет велим: Српске школе,
То је стабло наше горе.

Треба л' доказ: ево, ево —
Погледајте на Панчево.

Синоћке се тамо рече,
Да се стабло то досече.

Зло се рече — тако бист — —

Те се стабло сломи, скрши,
Како онде да с' одржи:

„Наше Горе Лист“?

Па тако смо чули сада,
Да и овај листак пада.

* * *

Дувај, ветре наших јада —
Та ти знадеш где ти мета!
Дувај — сад је твоје време —
Кијинство ти ништ' не смета.

А ви, браћо, кад имате
Свог поноса стара талог,
Проспите га видом гњева,
Проспите га на — „Стармалог.“

Шетња по Новом Саду.

СС.

Даклем дошао нам је већ први! Али не онај „први“, кад учитељи, чиновници и „штумадле“ примају своју месечну плату, него нам је дошао први снег, но који се обично тако исто брзо истопа и нестане као и она месечна плата. Метле и лопате наших свакидашњих потреба тако брзо очисте нашу месечну плату, да нам и не остане ништа за прављење „Језуша“ и онога човека од снега, што му се уместо носа тури цвекла измеђ очију, те изгледа као Хаџи Лоја, на кад га погледаш а ти чисто зажелиш, да се тај „плебисцит“ у Босви већ једанпут сврши, те да се видимо усрећени и блажени.

Али на што ја вама да причам о снегу, кад вама то није ништа ново: познајете ви добро шта је снег, јер сте ишли већ толико година по новосадској пијаци и тротоарима, и газећи по снегу, чисто сте терали у лаж ону аристократску пословицу, која каже. да човек „почиње од барона“, јер ви сте фигуром својом по том варошком снегу увек показивали, да човек управо почиње од колена, јер су стопале и листови упали у снег, те их на људима и не видимо, него онда само из Хиртлове анатомије и из шегртске читанке знамо, да их има сваки човек (осим ако су га кола прегазила или ако је у рату рањен, те му се морали ампутирати.)

Вама дакле, драги читаоци, који сте већ велики и одрасли тако, да већ умете пушити и порцију плаћати, сасвим је излишно снег показивати и о њему вам причати, него сам ја јутрос донео мог новорођевог синчића на прозор, те му показао улице како се беле, баш као његове пелене (кад су у орману). Он се веома зачудио тој појави и од снега мора бити да је помислио да је млеко, јер је нешто грамзећи махао ручицама и чисто се хтеде да ми се отме из руку.

Но ја сам ову zgodну прилику употребио, да га чему корисном поучим. Он још никад није видео улице и људи по улицама, дакле му наумих мало разјаснити оне необичне за њега појаве.

— Ено видиш, спико, показивао сам му прстом, она двојица што се тамо на улици чупају и песницама по носу ударају, то су пекарски шегрти (дох будеш већи ти ћеш их и боље познати и ту врсту људи јако бегенисати, јер они продају кифле и переце), а онај тамо што стоји и гледи како се они туку, а неће да их развади, него им се слатко смеје, то је варошки пандур; а видиш онога тамо у цилиндру, што пре зоре мора да трчка по снегу и ено видиш како некуд хити, то је доктор, па су га сад одазвали једном болеснику, кога је јутрос заболела глава, јер је синоћ био на свињској даћи, па је пио мало више млека, али не онако белог, него нек'г црвеног, као што је твој јорган; а видиш тамо оне две жене и чујеш како се живо препиру, то су две пиљарице, које једна другој доказују обраницом Питагорина правило и употребу полуге по физичким законима, ти си још мали па не знаш, али ћеш у своје време учити то у геометрији и физици у каквој мађарској гимназији; а сад се окрени онамо на десно, па ћеш видети на оном ћошку нешто, што ће ти бити слабо познато, јер си Новосађанин, оно кад би се у девет вода опрало, видио би да је од стакла, и да има унутри нешто, што би се могло запалити; то је варошки фењер, који је због тога излишан, што ћемо и онако после 100 година добити електрично осветљење у нашој вароши. Но збиља, још ти нисам ни казао, шта је оно бело, што видиш по кровови и улицама; то није млеко, као што ти мислиш, јер да млеко из неба пада, то би власт већ узаптила, ударила монопол и издавала под аренду, као што је с оном травом, што ју нам бог даде да расте по баштама (дуван) и

као што је с рибама у води, које је такође небо дало човеку за храну, — него ово је снег, који власт неће да узме у своју корист, те га с тога и не уклања са улица, него га оставља нама на уживање, само што смо ми неблагодарни, те га презиремо и погама газимо. Али снег је врло занимљива и корисна ствар. Јер да није снега, не би толики песници о њему (у лето) толике песме писали, нити би онда људи саонице измислили; а ти ћеш већ имати прилике да видиш какво је то уживање читати песме и сањкати се. Саонице ћу ти купити, а песама ћеш наћи на тавану девет оних великих сандука, а биће их догле ако да бог и више. Нису до душе све баш о снегу, има их и о „сунцу“ и „љубави“, али су зато и ове хладне као и снег, те нећеш наћи у њима баш велике разлике. Снег је и с тога користан по људство, што се по њему познају трагови од хода, те кад човек види по трагу, куд су прошли какви одборници, који купе добровољне прилоге на какву зловољну цел, а он може тако удесити, да удари противним правцем, те да се с њима не састане; ово особито важи за трагове каквих немилосрдних калуђерица, премда би за ове боље било, да иду без трага (јер онда их човек не би могао тако лако избећи, као овако кад их позна по трагу.) Сада ћу нешто да те поучим и о физичким својствима снега, јер треба, синко, и да научиш што, није то тек тако, да се само наједеш, па онда се љуљшкаш и спаваш по цели дан, јер би могао ко помислити, да си — сачувај боже — какав београдски министар, који по цели дан спава и сања о усрећивању народа свога. Пре свега ваља ти знати, дете моје, да је снег што се

ПОДЛИСТАК

Чикина љубав.

(Свршетак.)

Чика Миша се једва диже на ноге. Он је благодарно погледао у Милицу. Избавила га је из највећа малера. Тако да се осрамоти пред друштвом.

— Е, а ви ми били напред то казати, па вам неби покварила посао, рече гђа Анка смејући се од срца, јер сад јој је одиста чика Миша смешан изгледао. Он оде у кујну. Ови се пак сви повратише у друштво, јер је за њих театор изгубио чар; а чика Миша је био као неударена гајде.

Милица му је тек кад кад могла коју утешителну казати.

Милева пак, играла је своју улогу, да не може боље бити. Она је узданула, па онда прете бројала, ил' је онако тајно чика погледала. Чика се сав топио у радости.

„Нема сумње“, шапутао је чика, „она је заљубљена. Иначе не би тако замишљена, тако озбиљна била. Само да није ушла њена мати, ствар би се у моју корист решила — врашка је то девојка та Милица, баш ме је ве што исплела, из трогателног положаја. Али да, да, при овом не може остати, ја морам смишљати начин како ћу Милеви исказати моје вреле осећаје а добра Милица ваљда ће ми бити у помоћи.“

Чика Миша био је сад већ сасвим умирен, и он је

узео опет своје весело смешење у помоћ, да се при разанку чаробан покаже. Чисто је и њему мило било, што је таке среће био, да се на најучтививији и најгалантнији начин знао огростити. Гђа Анка рекла му је при поласку, да се нада, да неће сасвим на њих заборавити, већ да ће их опет посетити. Чика Миша је изјавио своју велику радост, а као да му се сувише части поклања тим позивом, он ће га скромно употребити.

Он је при разанку пољубио све женскиње редом у руку. Милеву је стиснуо, и као да му се учинило, да је она тај стисак, лаким стиском вратила натраг.

У чика Мишиној глави ројило се хиљзду планова. Нада и бојазан мешали су се као зетин и вода кад их замућкаш. Час је једно, а час друго на површини али увек свако у целини засебно.

Чика Миша је јако запливао, он се није више могао освестити, а Милица је кљувала ласкавим отровом у његово срце, те се више није могао излечити. Овој је пак било до тога, како ће га на што већу лудорију и бламаж навести.

Милица је смислила паклени план. Она је измислила и измајсторисала, да што већма напакорише чика Мишу.

Досетила се она, да је чика Миша рекао онда при вечери код Момчиловићеви, да свира у флауту, па што је она одмах још онда рекла да Милева ужива у флаути. Сад јој је баш добро дошло као наручено то.

Чика Миша није никако могао, да дограби прилику,

температуре тиче, онакав, какав и дочек страних гостију у Новом Саду, то јест, врло хладан; даље мораш, чедо моје, и то знати, да снег има и својство наших народних жеља, то јест радо се исто пи; даље је и то знаменито, да кад грудун снега ваљаш, а она бива све већа и већа, тако да може да нарасте као дугови каквог Пештанског јуристе или се нагомила као дефраудацијона сума каквог мађарског великог жупана у Серињ-крашовској вармеђи.

Питаћеш ме, сине мој: од куда добивамо ми снега? Добивамо га као и акције какве Левдер-банке, то јест он — пада. А у очима ти чисто читам и то, да као хоћеш да ме питаш: а како га нестаје? Хе, синко, нестаје га изненада и тако рећи преко ноћ, од прилике, као што нестаје из ногосадског аришта каквог робијаша, који је убио човека: ишчезне некуд незваш ни сам куда: истопио се! Хтећеш можда да знаш и то, где има снега? Има га, брате, овде, где и наше школске деце, т. ј. свуда по сокаци, око Дунава, по врбаку, а нерадо иде у школу и у цркву (осим ако ове прокисавају), баш као и многа школска деца. Што се употребе снега у домаћој економији тиче, он се употребљује понајвише за прављење блата по сокаци и за грудане у туђе пенџере.

Али за сад нека је доста, не мораш ти баш много учити и знати, јер ваљда нећеш писати календаре, што их издаје друштво светог Јеролима!

У ш т и п ц и.

⊙ У Темишвару све саме новости, што их нигде у свету нема: осветлење целе вароши електрич-

да поново падне пред љубљену Милеву, и да јој изјави презјелну своју љубав. Све је то удешено било, да се не прехитри, већ да полако својим током иде.

Момчиловићеви су добили госте. Сестра и син јој дошли су на неколико дана у родбину. Ту је прилику Милица употребила те је ухватила чика Мишу испод руке, и открила му свој план како ће он моћи најпојетичније, и најсигурније оно Милеви исказати што хоће.

„Ја желим, да овако поступимо. — Ви сте видели чика Мишо, да чело куће Милевине, има онај са равним кровом кућерак, покривен сламом. Висина његова неће бити ни три метера. Он се учељава у нашу авлију. — На забату велике куће управо гледи прозор на тај кућерак, а то је прозор од собе Милевине. Ја сам вама већ казала, да Милева весма воли флауту. Кад чује флауту, она се тако занесе, те снева да је у рају. Онога, који свира у флауту, она је у стању да обожава. Кад отиду од Милеве гости, а то ће тамо бити за једну недељу дана, онда ће баш бити пун месец. Целу је ноћ месечина. — Око 10 сахати, доћи ће те ви код нас, ја ћу већ наредити да се мердевине наместе крај зида, ви ће те добити кључ од мене од наших авлијских врата, ући ће те унутра понећете се горе на кров кућерка, стаћете под прозор, и почећете онако тихо, онако прижељкујући, онако примамљујући свирати. Како ће то дивно бити у тихој месечевој ноћи.

Чика Миша је био сав усхићен, он није могао да не кликне: „О девојко ти си прави анђелак!“

ном светлошћу, и венчање православних младеца — после подне!

* * *
+ Хоће због колере да одложе Пештанску изложбу. Па то онда неће бити изложба, него одложба.

* * *
□ Београдска „Уставност“ пружа „Виделовцима“ руку помирења; — гле, а зар је тамо опет мистарска криза?

* * *
§ У Новом Саду ће ове зиме бити изложба; и то ће се многа дрва разне врсте изложити. (Златну медаљу ће добити онај, ко измисли начин да собе буду топле и без грејања).

* * *
4 Вешерке, што су до сад прале прљав веш Пештанским полицајцима, отказале су даљи рад, јер веле да немају више толико сапуна, колико би нужно било да се све флеке поскидају.

* * *
⊕ Зима је јако стегла, снег веје — мал' те се неће сазвати карловачки сабор!

* * *
⊖ Добро би било госпођи Колери ставити до знања, како Новосађани уопште нерадо дочекују стране госте, те ће се и она клонити наше вароши.

— Немојте ме прекидати. Милева ће се занети, она ће своју белу ножицу у папучу, па ће марамицу на врат, и отвориће прозор, да види тог дивног, одважног и љубећег хероја. Њева ће лепа глава промолити се кроз прозор, а ви ће те тад имати прилике да кажете: Теби, теби обожавана Милево, ја те љубим, и ево пред тобом. . већ ви ће те знати шта ће те казати. Она ће вам казати: хвала, ох да сласти и милине! — Можда вам неће више моћи из скромности рећи, али, сутрадан опазите те јој на оку, на лицу промену. — Али да, немојте ми утицати у реч. Ви сад морате озбиљно на посао. Та научите мајсторски једно две мелодије, ако би она зажелела да чује још коју. Немојте наопако, да ваша свирка буде мачија музика.

„Божанствена девојко, ти си мој једини пријатељ у свету, како да ти се захвалим за твоју неуморну бригу. — Ја примам твој предлог, и молим те, да ти све удесиш као што треба.

Чика Миша је држао да је све већ удешено и сигурно као у воску.

Он је од тога дана већ у зору почео у флауту да свира. Изабрао је тамо неке Сонате, и бубао је непрестано, кад год је код куће био. Некада је у своје младо доба чика Миша и вешто и лепо свирао, али се у последње доба сасвим отпадио, те га је стало и муке и зноја, да колко толко дотера чисто избацавање гласова.

Гости гђе Анке већ су давно отишли; а чика Миша

Ђира. Кажу ти мени, за што у Србији извесни властољупци један другоме не кажу: Брате „Виделовче!“ него: „Брате на пред њаче!“

Спира. То је за то, јер они цео народ сматрају као чопор бесвесних оваца; а себи присвајају улогу некога вишег створа, који пред тим чопором ходи и напред њаче.

Ђира. Е где, где! Па добро си погодио. Чудим се, како да се нисам и сам сетио.

Ђира. Наша браћа Хрвати имали су ових дана лепу народну светковину: отварање академије и галерије слика.

Спира. Само не знам што су се извукли бан Ђун и кардинал Михалковић, да не буду сведоци овог народног поноса.

Ђира. Они су отишли да то из далека гледе; јер знаш, свака је ствар лепша кад се из даље гледи.

Спира. Али таке патриоте требали би да и остану у даљини. И они би народу много лепше изгледали, кад их никада не би из близа видео.

П у с л и ц е.

Кад се и због подизања културни завода може тако грдити, као што пештански листови сад Стросмајера грде, онда се ви мало нећемо чудити ако се

никако да се одважи са својом флаутом. Неиде му ствар по вољи, Милица је нестрпељива па га гони, она би хеца. Напослетку види и сам чика Миша, да ће промашити време, јер месец се већ све касније с вечера појављивао. Дакле он се одважи да прави серенаду.

Милица му је дала наде, да ће она дуго увече код Милеве бити, и да ће јој казати, да не засни одмах, па ће се на нешто врло обрадовати. А то је баш и чика Миша желео, јер ако Милева први сан засни, онда она неће чути, па се забадава пендрао, и себе у осећајима топио. Све му иде по вољи. Милица му је предала кључ од авлијски врата, а лестве је дала наместити низ зид Милевина кућера. — Сад је све у реду.

Она је подмислила ноћнег стражара, кад неки човек уђе у њихову авлију, па се пошне да иде преко у двор гђе Момчиловићке, нека узме лестве и нека их склони, а да се ова хумореска не би изметула у трагедију, нека на томе месту простре подебео слој сламе.

Стражар је за добру напојницу савестно извршио.

Милица и Милева подметнули су млађе код гђе Момчиловићке, да кад чика Миша упусти се у симфонију своје флауте, да напусте на кров два мала ратлера који су били вредни као кртица, те да се посиграју са чика Мишом.

Све је у реду и од чика Мишине, а и од Миличине стране. Она је отишла код Милеве, да виде хец.

скоро Рожа Шандору и Пителију подигне споменик у Азији, — хоћу рећи у Пешти.

Шта ће Хрватима академија?! Шта ће им галерија?! тако ћипају те новине. Стросмајер тиме није ни мало доказао да је љубитељ просвете. (Та да богме, оно су љубитељи просвете, који Словацима укидају Матицу и гимназије).

Спремати се за меничко право — то је лепо. Искати катедру грађанскога права — то је још лепше. А добити катедру римскога права — то најлепше. Али така се лепота само у Београду може наћи.

Даклем новосадска општина исплатила је рестанцију за дојакошње саборе, претплатила се и на идучи сабор, — сад би се даклемо могао држати сабор, макар и крњ, макар се састојао само из посланика, које Нови Сад избере.

И румунски сабор, ма да је сазван, ипак је за то одгођен. Ал томе су криви покојни Хора и Клошка. Е тако је то. Румунима сметају мртви, а нама живи.

Неком Старчевићу у Завидоцу родила жена уједаред петоро деце, кад би ту децу могли изабрати за посланике, ти би за цело надлармали и самога Давида Старчевића.

Чика Миша је једва дочекао десети поћни сат. Црн фрак, жут прелук, црне окраће чакшире, исечене преко обичаја му ципеле, шарене чарапе, велика плава поша, омањи фатермердер, црн цилиндер, а на рукама жуте рукавице. Чика Миша као да ће на концерат. У руци му флаута у коју увијена. — Чика Миша иде, ал пази да се несусретне са познатима, па зашто иде са оне стране, де није месечина. . . Ено већ и куће Милевине, срце му бије јаче. Лагано се довуче до врата Миличине, кључ у браву, за тили часак био је у авлији. На прстима дође до зида комшијског. Мердевине су ту. Чика Миши све јаче бије срце. Он се попео на кров, разгледа околу, свуд је тишина. Чика Миша у своме осећају није ни приметио да је одмах за њим ушао стражар и да је мердевине уклонио.

Чика Миша је скинуо рукавице и оставио их у шпаг. — Извадио је своју флауту, и огр'о је марамом чистом, сувом. Погледао је пуним чувства погледом горе на прозор. Никога нема, све је мирно. Чика Миша се накашљао. Он је почео пијанисимо, па све ватреније, чинило му се, да се Милева већ почиње заносити, ал у тај мах, поче једно песето, ав, ав, те спопаде чика Мишу за чакшире, а за тим и друго кев, кев, те управо чика Миши под ноге. — Чика Миша се обезнанио, шта га је снашло, кест, кест, ал јест, керићи срчани, неће да познаду чика Мишу; а чика Миша држ махати са флаутом, а натрашке ретерира до мердевина. — Проба ногом да нађе мердевине, ал не може. Граја све већа. Чика Миша са флаутом маше ко луд,

Бука. Јеси ли читао наредбу, да онај, који не зна мађарски, не сме бити келнер у Будапешти?

Шука. Јесам, но чудим се да још није отворен у Баји курс за учење мађарског језика за келнере разних народности.

Бука. Даклем у Фелдварцу иду многа православна деца у Јеврејску школу и у католничку цркву, — до чега ће их то довести?

Шука. До тога да ће се причешћивати у лутеранској, венчати у евангеличкој цркви а деца њихова отићи у назарене.

Бука. Е па да бог поживи свесне родитеље!

Шука. И наше више аутономне власти!

Бука. Како је, бога ти, око Панчева?

Шука. Не може боље бити. Црепаја је измолила, да јој установе мађарску школу са Чивутином учитељем и директором, који ће бити директор и над српским школама.

Бука. Па куд ћеш лепше слоге, сад само још жали, да том директору допусте на немачком језику адвоцирати, па је онда све по Кикиндском програму!

Бука. Даклем заиста је Чивутин управитељ и над српским школама у Црепаји?

и не да керовима к себи, но што он већма маше керови све већма насрћу. Чика Миша већ не зна шта ће, ствар све постаје критичнија, већ чује да се негде у кући и врата отварају. Наједаред се раствори горе прозор, а глас гђе Анке повика: лопови! Илија, Јоване, устајте! Чика Миши није сад више вајде, од страха кад је чуо глас гђе Анке, не гледећи више де су мердевине стропошта се са крова доле у Миличину авлију! — али не груне о земљу већ на мекану сламу.

Цси су дошли до на крај крова, али нису нашли за добро за чика Мишом да скачу, већ су остали горе лајући.

Чика Миша је само мало леђа њагњечео. Флаута је одлетела из руке у непело.

У тај мах из притаје повика стражар: „Шта је то, ко је то!“

— Несретник један, одговори чика Миша стењући. Ох, помози Милоше! —

Стражар се приближио чика Миши, а овај неможе да устане од стра. Цилиндар му се откотрљао до зида, гологлав маше главом, а лице му изражава највећу беду и несрећу.

Када се стражар приближио, позна чика Мишу, па се пљесне рукама, скине шешир и упита зачуђено: „А одгуд ви овде, господине Мишо!“

— Не питај, већ помози да се подигнем па да петљамо одавде. Хеј луда матора главо! промрља чика Миша.

Шука. Тако стоји у новинама.

Бука. Ал' шта је онда с нашом аутономијом?

Шука. Она је сад обрезана.

Бука. (за себе). Само да ми је још знати ко јој је шактер!

Проба пера.

LXI

Meminisse juvabit.

Кад год хлебац једем,
Мислим на орача;
А кад вино пијем,
Сећам се копча;
Кад добијем писмо,
Сетим се писача;
Лепу слику гледећ'
Питама за цртача;
Кад новине читам,
Сетим се — слагача.

LXII

Ћутање

Јест', некима људма
„Ћутање је злато, —
И вреди им баш толико,
Пошто је продато.

LXIII

Чудна болест.

Поп Адамов Јеша
Уздише и хуче,

У дворишту гђе Анке чула се вика и граја. Стражар помогне чика Миши на јуначке ноге, дохвати му цилиндар и метне на главу. Па га онда запита, је ли још штогод изгубио. . .

— Флауту, одговори чика Миша, али остави је бестрага, она је мој убијца. Никада више засвирати нећу.

Чика Миша се ослони о стражара, те онда пожури са овим, да што пре и што даље умакну од овог страдалошног места.

Сретно дођу до куће.

Чика Миша је чуо неки смех, када је из авлије на улицу ишао, који је допирао из преко, од Момчиловићеви. То је био смех мушких и женских гласова! Тај га је смех освестио.

Када се растао са стражарем, он извади из штага добру напојницу, па му рече: „Милоше, што си видео, не видео, што си чуо не чуо. Јеси л' ме разумео!“

— Ал' ако они тамо запитају, рече стражар уплашено. „Не бој се, нико неће питати. То је тако удешено, да ме излече од лудости.“

— Е па хвала господине Мишо, па нек вам буде лаку ноћ, рече стражар задовољан.

Чика Миша, ма да се није угрувао ипак леже у постелеу, и осећао се три дана као да је болестан, ал ова мала болест излечила га је од веће болести, од смешне старачке љубави.

Ал од оца крије
Свога бола кључе.
Доктори држали
Конзилија дуга,
Да докуче име
Његова недуга;
А истина права
Доктор'ма се руга:
„Нема ту недуга,
Него — дуга, дуга.“

Г д-н.

Из записника.

Препод. о. Сарментија.

Свет је овај као масна кобасица. Без добра вина не можеш га лако сварити.

Док се нисам закалуђерио, јео сам различитих каша. Сад видим, да је од свију каша најпаметније јести папри-каша.

Манастирске куварице треба да су чисто одевене: ал не смеду носити свилу. Јер манастир је дом мира а није дом шуштања.

Што други људи мисле да је казна, ми, свети оци, знамо да је то благодет божија. „Брашнара“ је само зато, да не оскудевамо, у лепим колачима, а „Епитимија“ је за то, да пити не заборавимо.

Ја нисам за то, да се у нашем прѣвору отвори школа. Та куд ћеш ти да њу лепше просвете, него што је сунце. А ноћу — ноћу и треба да је мрак.

Ја сам моје праље прозвао филоксемира. Али не из какве пакости, — боже сачувај! Него само за то, што не водем лагати. Кад ме у Карловцима запитају: „Има ли код вас филоксере?“ а ја сад могу да метем руку на срце, па да кажем: „Има их, има; ал ми ћемо већ изићи с њима на крај.“

+ Вапај за слободом.

„Слободу нам дајте!“
— Ама, ко то виче?
Не вичеш ли ти то,
Стари мучениче!

„Слободу желимо,
— Тамница нас тишти.“
— Ама, који бес то,
Ко то тако вршти?

Та то нису гласи
Старе муке љуте,
(Мученици стари
Свикли се на љуте).

„Слободу — јер без ње
Nem birunk mulatni!“
Е, сад сам вас позн'о,
Соколови златни.

Та ово су ваши
Примерни вапаји,
Ви наши пештански
Славни полицаји.

В. Ј.

Преводи са српскога.

Синоћ су се три Маџара веселила; око поноћи су се побркали.

Gestern Abends haben sich drei Magyaren gefreudet;
Auge Mitternacht haben sie sich geschnurbartet.

Пацов је велик, али изгледа к'о миш.
Die Ratte ist gross, aber sieht komisch aus.

Н. Н. је добар дујелант, зато је и поносит.
N. N. ist ein guter Duellant, darum ist er auch halb-
nasig.

Ја сам заборавио сено косити.
Ich hab' vergessen, Zeno, wer bist du?

Ни на који начин.
Nina, welche Art ist das?

Ситнице.

I.

Чему се чуди госпоја Фема.

Једноме се само чуди
Стара госпа Фема:
Како може дуго живет'
Жена —
Која ј' нема.

II.

Праотац Ноје.

Ноје,
Име твоје
Угинути не ће;
Ти си први осетио
Да с' земља окреће.

III.

Велики утех.

Да л' баш има раја —
О том сумње трају:
И са тог сретници
У бригу се дају.
Ал патници нешто
Извесније знају:
Да им патња није вечна
— Мора доћи крају.

J. J.

Послушна сна.

Један се Ађанин ожени из Суботице. Тек што је довео, а већ се није могла са свекром на једни коли возити, а кад оста потом још и удова, е онда се није ни толико бојала. Поред других чуда и пок-

ра, која се за исту приповедају, — нека ми буде дозвољено само ово приповедити.

Једне недеље зашта сна свекрву: шта ћемо кувати данас? Увати синко једну патку па целу скувај. Кад отиде мама у цркву, сна увати једну патку, за коље па с перјем заједно стрпа у лонац и скува. Кад свекрва дође кући а сна с патком на сто. Е убилате богородица, а шта си то урадила? Па ти си казала да скувам целу патку, па сад једи! Нек једе твој баба те с патком па на сред авлије, и зло се посвађају. Сутрадан светац. Свекрва се оправила опет на службу, а сна пред њу па је зашта: шта ћу ти данас кувати? Кувај буцу, рекне свекрва и сотим оде. Како она из авлије, а сна тестеру у шаке те оцече од логова дебљи крај, мете у лонац, налије водом, наложи неко суво чокоће па удри кувај, све се приврће буца по лонцу. Кад свекрва дође кући, а сна буцу на астал. Кад свекрва опази, насмеја се грохотом и рекне: сад је доста, купи своје амбуље па иди у сто ђавола од куда си и дошла.

Б.

Строга газдарица.

Муж. А ко је опет попио моју флашу с ракијом?
Жена, Ја! — Јер ја нећу више да трпим ракију у кући. То сам ти већ сто пута казала; и ти се мораш од тога дерног пића одучити.

Милосрђе.

Отац. Шта чујем, наопако, ти си опет узајмио од нашег комшије 300 форината.

Син. Јесам.

Отац. Даклем признајеш, несретни сине. А под каквим си условима то узајмио.

Син. Онако, како сам ја хтео. Издао сам му три менице, сваку на сто фор. — Ваља да знаш, да сам то учињо из чиста милосрђа.

Отац. То не разумем.

Син. Ја сам му могао издати и само једну меницу, на три стотине фр. али ме је жао било да сиромак човек изгуби сав новац — наједаред.

Има начина.

Мајстор Кузман (дође пијач трештен у крчму) Дајте ми чашу вина, — да видим какво је и ваше вино.

Крчмар. Шта, мајстор Кузмо, зар ви оћете још да пијете; та ето једва се држите на ногама.

Мајстор Кузман. Но, но, па ја ћу сести; само ако друге сметње нема.

Бадава, — Американци су практични.

Неки новинар у Америци објави у своме листу, да ће дати десет долара награде ономе, који му пошље нај-

већи кромпир. Економи се полакоме на ту лепу награду, те нагну са свију страна шиљати му све најлепше и највеће кромпире. После 14 дана имао је пун подрум кртоле, да му траје за целу годину, још и да прода. Наравно, да је онда радо издао обећану награду за највећи егземплар кромпира.

Добар савет.

А. Данас треба да посетим господина Н. јер му је крсно име. Али ни најмање воље немам да му идем. Па сад не знам шта да радим.

Б. Па знаш шта! Пошљи му по слуги писмо, па се извини што му ниси могао доћи, јер си изгубио његову адресу.

Нове књиге,

послате уредништву на приказ.

Илустрована историја српског народа, од најстаријих времена до проглашења нове краљевине. За народ и школу Са 100 слика Свеска 8. Цена 20 новч. Издаје Коста Мандровић. У Бечу 1884. Illustrierte Geschichte der Serben. — Verlag v. Jos. A. Massanetz & Comp. in Wien.

Србинови записници. Записује Србин-Милош Грабовачки. Број 4. У Земуну, октобра 1884. Излази месечно једанпут — претплата ва целу годину 60 новчића или динар и по. Поједини бројеви стају 5 новч. или 10 пара д.

ЛИСТОВИ, КОЈЕ УРЕДНИШТВО У ЗАМЕНУ ДОБИЈА:

ЦРНОГОРКА, лист за књижевност и забаву. Уредник Јован Павловић. Излази на Цетињу једаред недељно на целом табаку. Годишња цена 6 фор.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА, лист за политику и књижевност. Излази на Цетињу једаред недељно на читавом табаку. Цена му је годишње 6 фор. Претплату на оба листа ваља слати поштанском упућником на Петра Рамадановића у Котор. (Boche di Cattaro).

СРПСКИ ЛИСТ, излази у Задру једаред недељно на читавом табаку. Цена му је годишње 6 фор. Издавалац и одговорни уредник Саво Бјелановић.

СРПСТВО, лист за материјалне и просветне интересе народне. Уредник Лаза Нанчић. Излази у Вршцу једаред недељно на читавом табаку. Годишња цена 6 фор.

НАШЕ ГОРЕ ЛИСТ, недељни лист за просветне и привредне цели. Излази у Панчеву једаред недељно на читавом табаку. Издавалац и одговорни уредник Јован Поповић. Годишња цена 4 фор.

САРАЈЕВСКИ ЛИСТ, излази у Сарајеву три пута у седмици. Званичан лист земаљске владе. Годишња цена 8 фор. Цео садржај штампан се на поредо латиницом и ћирилицом.

DRAŠKOV RABOŠ, list za svakoga. Izlazi u Spljetu dva puta mjesečno. Godišnja cijena 2 fl. Vlasnik-izdavalac i odgovorni urednik Jovo Meteičić, коме и предплату ваља упућивати.

NAPREDAK, časopis za učitelje, uzgojitelje i sve prijatelje mladeži. Organ „Hrvatskoga pedagogijsko-književnoga sabora“. Izlazi u Zagrebu svakoga 1. 10 i 20 dana u mjesecu. Godišnja cijena 5 fl.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ, издаје санитетско одељење министарства унутрашњих послова, одговорни уредник Др. Владан Ђорђевић. Излази у Београду сваке седмице једаред на читавом табаку, а цена му је годишње 10 динара.

SLOVAN, излази у Љубљани сваке недеље на читавом табаку. Цена годишња 4 фор. Издавалац и власник Иван Хрибар, коме и предплату ваља упућивати.

VIENAC zabavi i pouci. Izlazi u Zagrebu сваке недеље на два арка. Donosi svaki broj две лепе слике. Godišnja cijena 7 for. Izdaju i uređuju V. Klaić i M. Maravić.

SLOVINAC izlazi u Dubrovniku 1. 11 i 21 svakog mjeseca. Ciena mu je 5 for. godišnje. Odgovorni urednik Vjekoslav Pretner. Izdavalac tiskarna Dragutina Pretnera.

СРПСКИ ЗАБАВНИК, издаје и уређује га Душан Рогич. Излази у Загребу сваког 5, 15 и 22 дана у месецу. Годишња цена 4 фор. Рукописи и предплата шаљу се уреднику у Загреб жупанијска улица бр. 4.

САДАШЊОСТ, недељни лист за просвету, привреду и забаву народну. Излази у Вел. Кикинди, куда и предплату ваља слати на име самог уредника г. Паје Петровића. Цена је листу 3 фор. на читаву годину.

БАЧВАНИН, лист за просвету, привреду, трговину и забаву. Излази у Сомбору сваке недеље на целом табаку. Одговорни уредник Мита Поповић, издавалац штампарија Мужика и Партлића. Цена је листу: на годину 4 фор., на пола године 2 ф. односно 10 и 5 динара за Србију.

ГОЛУБ, лист за српску младеж. Излази у Сомбору месечно једанпут на читавом табаку. Уредник Јован Благојевић, издавалац књижара Миливоја Каракашевића. Цена је 1 фор. на целу годину, за Србију 2½ динара.

СРПЧЕ, лист за српчад. Излази у Београду на целом табаку два пута месечно. Уредник Ј. Миодраговић, издавалац М. В. Поповић. Преплатна цена за Аустро-Угарску 3 фор. на целу годину, а за Србију 4 динара.

ПРЕОДНИЦА, лист за уметност, забаву и поуку. (Под окриљем друштва за уметност) излази у Београду два пута месечно, на читавом табаку. Одговорни уредник Драг. Ј. Илић, издавалац Т. Л. Богдановић. Годишња цена за Србију 12 динара. За остале српске крајеве 6 ф.

ОДЈЕК, лист политични, економни и књижевни. Излази у Београду уторником, четвртком и суботом на читавом табаку. Власник и уредник Стојан М. Протић. Годишња цена 24 динара односно 12 фор. у банкама.

СРБОБРАН, лист за политику, народну просвету и привреду. Излази у Загребу уторником, четвртком и недељом. Власник и одговорни уредник П. Јовановић. Цијена је листу 10 фор. годишње.

ЗАСТАВА. Излази у Н. Саду средом, петком и недељом на целом табаку, а уторником на пола табака. Одговорни уредник Тоша Бекић, издавалац српска штампарија дра Светозара Милетића. Цена је листу 14 фор. на читаву годину, односно 35 динара за Србију.

СРПСКО КОЛО, лист за народно-јавне, привредне, просветне и забавне ствари. Излази у Н. Саду четвртком и недељом на читавом табаку. Власник, издавалац и за уредништво одговара Никола Димитријевић. Цена је листу 6 фор. годишње или 16 динара за Србију.

ИЗИШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1885.

СА НАЈОДАБРАНИЈОМ САДРЖИНОМ И 25 ВЕШТАЧКИ ИЗРАЂЕНИХ СЛИКА

ГОДИНА ЈЕДАНАЕСТА

Цена 50 новч или 1 динар

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упитивати издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Саду.

ОГЛАСИ.

ПОШТОВАНИМ ДОМАЋИЦАМА

У интересу је сваке домаћице без сумње, да може у свако доба зготовити добру каву, а то се зацело најбоље даје постићи мешањем Чинкел-ове црвеног крста кафе, која је као што сви признају најваљанији и најкуснији фабрикат.

За то не треба ни једна домаћица да пропусти, а да не набави за своју кућу:

ЧИНКЕЛ-ОВУ ЦРВЕНОГ КРСТА КАВУ.

Чинкел-ова црвеног крста кава може се добити у свакој већој специјалској трговини у округлим пакетима од круте хартије.

Онда је само права, ако има на њојзи заштитна белешка црвеног крста.

С поштовањем

Авг. Чинкел-ови синови

2—15

Aug. Tschinkel Söhne.

НАЈБОЉИ
ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ
У ШТАМПАНИ
LE HOBBLON

ФРАНЦУСКИ ФАБРИКАТ
од SAWLEY & HENRY у Паризу.
Ваља се чувати од подражавања!

Само је овде овај папир за цигарете прави, ако је на сваком листу отисак Le Hobblon и ако сваки картон има марку штитицу и сигнатуру.

500 VEUILLES
FURNIAUX
CAVALET & FRANCHIS
HENRY
PARIS.

LE HOBBLON
DUPRE & HENRY
PLUS FABRICANTS.
17 Rue Branger à PARIS

Fac-Similé de l'Etiquette

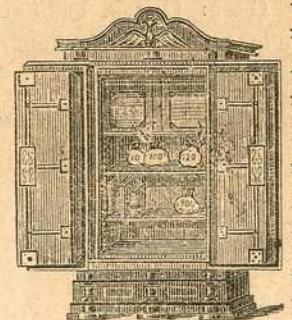
13—36

КАСЕ

по најновијој американској системи сигурне од ватре и харе из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

у солидности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Наручбине прима и одправља госп. Борђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу мустре видети и цене сазнати.

28—33